

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Бердянський державний педагогічний університет

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

**«Середня освіта (українська мова і література, резильєнтні практики)»
першого рівня вищої освіти**

**за спеціальністю А4 Середня освіта
за предметною спеціальністю А4.01 українська мова і література
галузі знань А Освіта
професійна кваліфікація: вчитель-бакалавр української мови і літератури
закладу загальної середньої освіти**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням вченої ради БДПУ
від «26» червня 2025 р.
протокол №13/3.2

Освітня програма вводиться в дію з
01.09.2025 р.

Ректор _____ **Ігор БОГДАНОВ**
(наказ №26 від «11» червня 2025 р.)

Запоріжжя, 2025

**ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми**

СХВАЛЕНО

методичною радою БДПУ

від «24» червня 2025

(протокол №6)

Голова

Ольга ГУРЕНКО

ПОГОДЖЕНО

начальник навчального

відділу БДПУ

Ольга ШУБІНА

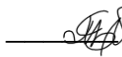
Рекомендовано

вченою радою факультету

від «26» квітня 2025

(протокол №9)

декан факультету

(Марина БОГДАНОВА)

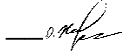
Ініційовано

Кафедрою української та зарубіжної літератури і порівняльного
літературознавства

протокол №9

від «26» березня 2025

завідувач кафедри

(Ольга ХАРЛАН)

Гарант: (Ганна АЛЕКСАНДРОВА)

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

1. Александрова Ганна Олександрівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української та зарубіжної літератури та порівняльного літературознавства, проректорка з науково-педагогічної роботи – гарант.
2. Богданова Марина Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української та зарубіжної літератури та порівняльного літературознавства, декан соціально-гуманітарного факультету.
3. Юносова Валентина Олександрівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови та журналістики соціально-гуманітарного факультету Бердянського державного педагогічного університету.
4. Школа Валентина Миколаївна, доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри української та зарубіжної літератури та порівняльного літературознавства.
4. Рула Наталія Володимирівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови та журналістики.
5. Сви́ца Тетя́на Володи́мирівна, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри української та зарубіжної літератури та порівняльного літературознавства.
7. Сопі́на О́льга Анато́ліївна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови та журналістики.
8. Габрова Юлія, здобувач вищої освіти 4 курсу спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література) соціально-гуманітарного факультету Бердянського державного педагогічного університету

*Зазвичай зазначаються ПП, науковий ступінь, вчене звання, посада та назва підрозділу без скорочень

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів (за наявності):

1. Стадніченко Ольга, кандидат філологічних наук, професор, завідувач кафедри українознавства Запорізького національного університету.
2. Бедунова Олена, практичний психолог-методист вищої категорії Бердянської гімназії № 16.

Зміни до ОП внесено:

Навчальний рік	Рішення вченої ради від _____ № ____	Наказом ректора від _____ № ____

1. Профіль освітньої програми

1. Загальна інформація	
<i>Назва освітньої програми</i>	«Середня освіта (українська мова і література, резильєнтні практики)» «Secondary education (Ukrainian Language and Literature, Resilient Practices)»
<i>Рівень вищої освіти</i>	Перший / First
<i>Галузь знань</i>	A Освіта/ Education
<i>спеціальність</i>	A4 Освітні науки / Teacher training with subject specialisation
<i>Предметна спеціальність/спеціалізація</i>	A4. 01 Українська мова і література/ Ukrainian Language and Literature
<i>Опис предметної області</i>	
<i>Інформація про об'єкти вивчення та/або діяльності</i>	Освітній процес у ЗЗСО (навчання української мови та літератури, резильєнтні практики) An educational process at a general secondary educational institution (teaching Ukrainian language and literature, Resilient Practices)
<i>Теоретичний зміст</i>	- поняття, категорії, наукові концепції та принципи фундаментальних і прикладних наук галузі, достатні для формування предметних компетентностей за відповідними спеціальностями; - теоретичні основи наук про освіту, загальної й вікової психології, методики навчання української мови, методики викладання української літератури. - notions, categories, scientific concepts and principles of fundamental and applied sciences of the field of study, sufficient for the formation of subject competences in the relevant programme subject areas theoretical foundations of education sciences, general and developmental psychology, methods of teaching Ukrainian language, methods of teaching Ukrainian literature.
<i>Методи, методики та технології, необхідні для практичного використання</i>	загальнонаукові методи пізнання та дослідницької діяльності, методи філології, мовознавства й літературознавства, освітні технології та методики формування компетентностей за відповідними спеціальностями в ЗЗСО, моніторинг педагогічної діяльності, інформаційно-комунікаційні технології.

	general scientific methods of cognition and research, methods of philology, linguistics and literary criticism, educational technologies and methods of forming competences in the relevant programme subject areas at general secondary educational institutions, monitoring of pedagogical activity and information and communications technologies
<i>Інструменти та обладнання, які випускник повинен вміти використовувати у своїй професійній діяльності</i>	сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання для освітнього процесу; спеціалізоване технологічне обладнання й програмне забезпечення; бібліотечні ресурси та технології; бази для проведення навчальних і виробничих практик (за договорами про співпрацю). modern information and communication equipment for an educational process; special-purpose processing equipment and software; library resources and technologies; premises for doing educational and on-the-job practices (under cooperation agreements).
<i>Цілі освітньої програми</i>	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі А Освіта або у процесі навчання, що передбачає застосування певної теорії та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов / The Ability to solve complex specialized tasks and practical problems in the field of A Education or in the learning process, which involves the application of certain theory and methods and is characterized by the complexity and uncertainty of conditions
<i>Тип освітньої програми</i>	Освітньо-професійна / Educational-professional program
<i>Тип диплому</i>	Одиничний / Unitary
<i>Найменування партнера за узгодженою спільною освітньою програмою</i>	
<i>Мови викладання</i>	Українська / Ukrainian
<i>Обсяг освітньої програми</i>	240 кредитів ЄКТС 240 ECTS credits
<i>Форми здобуття освіти, розрахункові строки виконання ОП</i>	Денна, заочна / full-time (residential), part-time (distance) 3 роки 10 місяців / 3 years 10 months
<i>Вимоги до освіти осіб, які можуть розпочати навчання за програмою</i>	Повна загальна середня освіта / Based on complete general secondary education

Додаткові вимоги та обмеження для міждисциплінарних освітніх програм	
Наявність акредитації	Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти/ Акредитаційна комісія України Сертифікат про акредитацію (серія, номер) від Діє до « » 20 року
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://bdpu.org.ua/opp/
2 . Програмні компетентності (за стандартом)	
Інтегральна компетентність (ІК) <i>Integral competence (IC)</i>	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з української мови та літератури, педагогіки, психології, теорії та методики навчання й характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в ЗЗСО. Ability to solve complex specialized problems in the field of secondary education, which involves the application of theoretical knowledge and practical skills in the Ukrainian language and literature, pedagogy, psychology, theory, and methods of teaching and is characterized by the complexity, and uncertainty of the conditions for organizing the educational process in general secondary education.
Загальні компетентності (ЗК) <i>General competencies (GC)</i>	
ЗК-1. GC-1.	Здатність вчитися, оволодівати сучасними науковими знаннями предметної галузі та застосовувати їх у практичних ситуаціях. Ability to learn, master modern scientific knowledge of the subject area and apply it in practical situations.
ЗК-2 GC-2.	Здатність комунікувати з учасниками освітнього процесу державною та іноземною мовами в ході навчально-пізнавальної і професійної діяльності як усно, так і письмово. Ability to communicate with participants in the educational process in the state and foreign languages during educational, cognitive and professional activities both orally and in writing.
ЗК-3. GC-3.	Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, критичний аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси і технології в освітньому процесі та професійній діяльності. Ability to navigate in the information space, search, critically analyze and process information from various sources, effectively use digital resources and technologies in the educational process and professional activities.
ЗК-4. GC-4.	Здатність діяти автономно, свідомо і відповідально, генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення у навчальній і професійній діяльності.

	Ability to act autonomously, consciously and responsibly, generate new ideas (creativity) and make informed decisions in educational and professional activities.
ЗК-5. GC-5.	Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня. Ability to interpersonal interaction and work in a team, communicate with representatives of other professional groups of different levels.
ЗК-6. GC-6.	Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. Ability to exercise one's rights and obligations as a member of society; awareness of the value of civil (free democratic) society and the need for its sustainable development, the rule of law, the rights and freedoms of man and citizen in Ukraine.
ЗК-7. GC-7.	Здатність зберігати і примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної галузі, її місця в загальній системі знань про природу, значення у розвитку суспільства, техніки і технологій. The ability to preserve and multiply moral, cultural, scientific values and achievements of society based on understanding the history and patterns of development of the subject area, its place in the general system of knowledge about nature, its significance in the development of society, technology and engineering.
ЗК-8. GC-8.	Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища, зберігати особисте фізичне та психоемоційне здоров'я, керувати власними емоційними станами в ході освітньої і професійної діяльності; дотримуватися культури здорового й безпечного способу життя та формувати її у здобувачів освіти. The ability to ensure the functioning of a safe and inclusive educational environment, maintain personal physical and psycho-emotional health, manage one's own emotional states during educational and professional activities; to form a culture of a healthy and safe lifestyle in students and to adhere to it yourself.
ЗК-9. GC-9.	Здатність поважати різноманітність і полікультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу. The ability to respect the diversity and multiculturalism of society, to realize the need for equal opportunities for all participants in the educational process.
ЗК-10. GC-10.	Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недобросовісності. The ability to make decisions and act, adhering to the principle of inadmissibility of corruption and any other manifestations of dishonesty.

ЗК-11	Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності
GC-11	The ability to make decisions and act in compliance with the principle of inadmissibility of corruption and any other manifestations of dishonesty
Фахові компетентності (ФК)	
Фахові компетентності, спільні для всіх предметних спеціальностей Professional competences (PC)	
ФК 01 PC 01	Здатність застосовувати систематизовані наукові знання в професійній діяльності відповідно до предметної спеціальності. Ability to apply systematic scientific knowledge in professional activities in accordance with the subject area.
ФК 02 PC 02	Здатність забезпечувати навчання учнів державною та іноземною мовами; формувати та розвивати їхні мовно-комунікативні уміння і навички у сфері предметної спеціальності. Ability to provide instruction in both the state language and English; to develop students' language and communication skills in their field of specialization.
ФК 03 PC 03	Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проектування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їхніх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей та створювати умови, які забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів. Ability to set goals, plan and design processes of teaching and upbringing of students, taking into account their age and individual characteristics, educational needs and opportunities; select and apply effective methods and technologies of teaching, upbringing and development of students.
ФК 04 PC 04	Здатність формувати та розвивати в учнів ключові та предметні компетентності, реалізовувати наскрізні змістові лінії засобами навчального предмета, розвивати критичне мислення та здійснювати інтегроване навчання здобувачів освіти відповідно до основних напрямів модернізації освіти в Україні, зокрема, відповідно до концепції НУШ. Ability to foster and develop students' key competencies and subject-specific skills. This includes integrating cross-cutting content areas through the subject matter and facilitating integrated learning. Additionally, a focus on developing critical thinking skills is essential.
ФК 05 PC 05	Здатність здійснювати контроль і об'єктивне оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання, навчати учнів взаємо- та самооцінювання. Ability to control and objectively assess the level of students' learning achievements on the basis of a competence-based approach, analyse the results of their learning and teach students mutual and self-assessment.
ФК 06	Здатність до формування учнівського колективу, навичок командної роботи; знаходження ефективних шляхів мотивації

PC 06	учнів до саморозвитку; спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них. Ability to form a student team, teamwork skills; finding effective ways to motivate students to self-development; focusing on progress and achievement, taking into account their abilities and interests.
ФК 07 PC 07	Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу. Ability to carry out professional activities in compliance with the requirements of the legislation on the protection of life and health of students (including those with special educational needs); use of health-saving technologies in the educational process.
ФК 08 PC 08	Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно-зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства. The ability to foster collaborative learning through interactive subject-based activities and build strong partnerships with parents in the educational process.
ФК 09 PC 09	Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей. Ability to analyse own pedagogical activity and its results, to carry out self-assessment and self-correction of professional qualities.
Фахові компетентності предметної спеціальності A4.01 українська мова і література (ПК)	
ФК 11. PC 11	Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови та літератури, зарубіжної літератури в практиці навчання української мови й викладання української та зарубіжної літератури в ЗЗСО. Ability to utilize the achievements of modern science in the fields of theory and history of the Ukrainian language and literature, and foreign literature in the practice of teaching the Ukrainian language and the instruction of Ukrainian and foreign literature in institutions of general secondary education.
ФК 12. PC 12	Здатність адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовленнєву компетентність у процесі фахової та міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовленнєвої поведінки в різних комунікативних контекстах. The ability to adequately use linguistic resources, demonstrate mature speech competence in the process of professional and interpersonal communication and possess different means of linguistic behaviour in different communication contexts.
ФК 13 PC 13	Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й створення зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, володіти методикою розвитку мовлення здобувачів освіти в процесі говоріння й підготовки творчих робіт. The ability to use cognitive and discourse skills aimed at the perception and generation of coherent monologues and dialogues in oral and

	written forms, to acquire the methods of learners' coherent speech development in the process of speaking and preparing creative works.
ФК 14. PC 14	Здатність орієнтуватися в українському та світовому літературному процесі (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, світогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій в сучасному суспільстві. Ability to navigate the Ukrainian and global literary process (from antiquity to the present), and the skill to utilize the achievements of Ukrainian literature for the formation of national consciousness, worldview, morality, and value orientations of students in modern society.
ФК 15. PC 15	Здатність застосовувати у власній практичній діяльності сучасні підходи (особистісно орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до навчання, викладання, діагностування навчальних досягнень здобувачів освіти з української мови та літератури, зарубіжної літератури, ураховуючи передовий український й міжнародний досвід. The ability to adopt modern approaches (person oriented, activity-based and competency-based) to learning, teaching and diagnosing learners' academic achievements in Ukrainian language and literature, and Foreign Literature, taking into account the best Ukrainian and international practice.
ФК 16. PC 16	Здатність володіти законами аналізу лінгвістичних і літературознавчих одиниць, розуміти ієрархічний взаємозв'язок між ними. The ability to become proficient in the laws of analysis of linguistic and literary units and understand the hierarchical relationship among them.
ФК 17. PC 17	Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання практичного досвіду й мовнолітературного контексту для реалізації цілей освітнього процесу в ЗЗСО. The ability to interact with communities (at the local, regional, national, European and global levels) for the development of professional knowledge and competences, use of practical experience and language and literary context for achieving goals of an educational process at general secondary educational institutions.
ФК 18. PC 18	Здатність виявляти закономірності літературного процесу, визначати специфіку і значення художніх концепцій і літературних творів у контексті суспільно-літературної ситуації, літературної критики і культурної епохи; давати оцінку художнього твору; визначати роль системи образів, сюжету, композиції та засобів виразності в їх поєднанні; характеризувати творчу індивідуальність автора. Ability to identify patterns of the literary process, determine the specifics and significance of artistic concepts and literary works in the context of the socio-literary situation, literary criticism, and cultural

	epoch; evaluate a work of art; determine the role of the system of images, plot, composition, and means of expression in their combination; characterize the author's creative personality
3. Програмні результати навчання (ПР) (за стандартом)	
Програмні результати навчання, спільні для всіх предметних спеціальностей	
ПР 01 PLO 01	Відтворювати основні концепції та принципи педагогіки і психології; враховувати в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів. To reproduce the basic concepts and principles of pedagogy and psychology; to take into account the developmental patterns, age and other individual characteristics of students in the educational process.
ПР 02 PLO 02	Демонструвати вміння навчати учнів державною та іноземною мовами; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмета та інтегрованого навчання. To demonstrate the ability to teach students both the state and foreign languages; to form and develop their language and communication skills through the subject matter and integrated learning approaches.
ПР 03 PLO 03	Визначати освітні цілі, планувати та проєктувати навчальний процес на основі компетентнісного підходу з урахуванням освітніх потреб учнів; застосовувати форми, методи та засоби навчання предмета. To define educational goals, plan and design the learning process based on a competency-based approach taking into account the educational needs of students; to apply forms, methods and means of teaching the subject.
ПР 04 PLO 04	Добирати та застосовувати сучасні освітні технології та методики для формування ключових і предметних компетентностей учнів; критично оцінювати результати їх навчання та ефективність уроку. Select and apply modern educational technologies and methods for the formation of key and subject competencies of students; critically evaluate the results of their learning and the effectiveness of the lesson.
ПР 05 PLO 05	Добирати доцільні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі; аналізувати динаміку особистісного розвитку учнів, визначати ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них. Select appropriate forms and methods of teaching and educating students in the classroom and in extracurricular activities; analyze the dynamics of students' personal development, identify effective ways to motivate them for self-improvement and guide them towards progress and achievement, taking into account the abilities and interests of each of them.
ПР 06 PLO 06	Проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), технологій здоров'язбереження під час освітнього процесу, способів запобігання та протидії негативним впливам на особистість, налагоджувати ефективну співпрацю з учнями, батьками (особами, які виконують їхні функції) та представниками професійного колективу. To create a nurturing and inclusive learning environment that prioritizes student well-being. This environment will comply with all relevant legislation regarding student safety (including students with special needs),

	integrate health and wellness practices into the learning process, address potential negative influences, and foster strong collaboration with students, families, and the professional team.
ПР 07 PLO 07	Застосовувати систематизовані наукові знання в професійній діяльності відповідно до предметної спеціальності, оперувати базовими категоріями та поняттями предметної галузі спеціальності. Leverage a strong foundation in scientific knowledge relevant to your subject area to guide your professional practice. This includes applying established principles and concepts within your field of specialization.
ПР 08 PLO 08	Спілкуватися державною мовою в професійній діяльності як усно, так і письмово, висловлювати обґрунтовані твердження. Communicate in the state language for professional activities, both orally and in writing; communicate in a foreign language within the subject area; formulate well-reasoned statements.
ПР 09 PLO 09	Застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності та ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) ресурси. Apply modern information, communication and digital technologies in professional activities.
ПР 10 PLO 10	Демонструвати володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності, критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел. Demonstrate proficiency in using modern technologies to search for scientific information for self-education and apply it in professional activities.
ПР 11 PLO 11	Виявляти навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, пояснювати необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності, поваги й толерантності у полікультурному суспільстві. Demonstrate ability to work in a team, adapt and act in a new situation, explain the need to ensure equal opportunities and gender parity in professional activities, respect and tolerance in a multicultural society.
ПР 12 PLO 12	Аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей. Analyze one's own teaching practices and their outcomes, conduct self-evaluation and self-correction to enhance professional qualities.
ПР 13 PLO 13	Демонструвати знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, обґрунтовувати необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні. Demonstrate knowledge of the basic principles of regulatory and legal documents related to professional activities, justify the need to use the instruments of a democratic constitutional state in professional and public activities, and make decisions based on respect for human rights and freedoms in Ukraine.
ПР 14 PLO 14	Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх в професійній діяльності

	To know the basics of corruption prevention, public and academic integrity at the level necessary to form intolerance to corruption and manifestations of dishonest behavior among students and be able to apply them in professional activities
Програмні результати навчання для предметної спеціальності A4.01 українська мова і література	
ПР 14. Знає сучасні філологічні засади навчання української мови та літератури, зарубіжної літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності, провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні та світі. PLO 14. He knows the modern philological principles of teaching Ukrainian language and literature, foreign literature, language norms, the socio-cultural situation of the Ukrainian language development, the peculiarities of using language units in a certain context, the language discourse of fiction and modernity, the leading trends in the development of the literary process in Ukraine and the world.	
ПР 15. Пояснює особливості розвитку української мови та літератури, зарубіжної літератури, специфіку перебігу літературного процесу в Україні та світі в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української та світової класики й сучасності у їх взаємозв'язках; порівнює мовні й літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності. PLO 15. Explains the peculiarities of the development of the Ukrainian language and literature, foreign literature, the specifics of the literary process in Ukraine and the world in a cultural context, the content of aesthetic theories, methods, trends, movements, styles, genres; works of Ukrainian and world classics and modernity in their interrelationships; compares linguistic and literary facts, phenomena, identifies their similarities and differences.	
ПР 16. Володіє комунікативною компетентністю з української мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти). PLO 16 Has communicative competence in the Ukrainian language (linguistic, socio-cultural, pragmatic components in accordance with the European recommendations on language education).	
ПР 17. Володіє навичками аудіювання й створення текстів різних стилів і жанрів та застосовує ці вміння в процесі формування здобувачів освіти – компетентних мовців. PLO 17 He has the skills of listening and creating texts of different styles and genres and applies these skills in the process of forming competent speakers.	
ПР 18. Застосовує різні види аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури. PLO 18 Applies various types of analysis of a work of art, determines its genre and style originality, place in the literary process, traditions and innovations, the work's connection with folklore, mythology, religion, philosophy, and its significance for national and world culture.	
ПР 19. Використовує гуманістичний потенціал української мови та літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України. PLO 19 He uses the humanistic potential of the Ukrainian language and literature to shape the spiritual world of the younger generation of Ukrainian citizens.	
ПР 20. Володіє особистісно орієнтованим, діяльнісним, компетентнісним та іншими сучасними підходами до навчання української мови та викладання української й зарубіжної літератури, застосовує український та міжнародний досвід навчання здобувачів освіти. PLO 20 She has a mastery of personality-oriented, activity-based, competency-based and other modern approaches to teaching the Ukrainian language and teaching Ukrainian and foreign literature, applies Ukrainian and international experience in teaching students.	

ПР 21. Володіє методами й методиками діагностування навчальних досягнень здобувачів освіти з української мови та літератури, зарубіжної літератури; уміє здійснювати педагогічний супровід.

PLO 21 He has methods and techniques for diagnosing the academic achievements of students in the Ukrainian language and literature, foreign literature; is able to provide pedagogical support.

ПР 22. Використовує закони аналізу лінгвістичних одиниць для моделювання подібних у стандартних і нестандартних мовленнєвих ситуаціях, застосовує різні види аналізу мовних одиниць, визначає їх місце в тексті й мовленні, розуміє взаємозв'язок та ієрархію таких одиниць.

PLO 22 Uses the laws of analysis of linguistic units to model similar ones in standard and non-standard speech situations, applies different types of analysis of linguistic units, determines their place in text and speech, understands the relationship and hierarchy of such units.

ПР 23. Має критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі розв'язання соціальних і професійних завдань, знає мовно-літературний контекст та реалізує його в освітньому процесі.

PLO 23. To have critical thinking, to creatively use various theories and experience (Ukrainian and foreign) in the process of solving social and professional problems, to know the linguistic and literary context and to implement it in an educational process.

ПР 24. Характеризує тенденції, етапи і особливості літературного процесу країн у різні епохи, визначає світоглядно-естетичну специфіку літературних течій і напрямів; аналізує твір за його ознаками та в контексті епохи, називає жанрові особливості твору, оперуючи відповідною термінологією.

PLO 24. Describe trends, stages, and characteristics of the literary processes in different countries across various eras. Identify the ideological and aesthetic specifics of literary movements and trends. Analyze a literary work based on its distinctive features and within the context of the relevant era. Utilize appropriate terminology to identify the genre characteristics of the work.

4. Теоретична частина базової загальновійськової підготовки (БЗВП)

БЗВП є елементом підготовки громадян до військової служби, як першої складової військового обов'язку громадян, визначеного статтею 1 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу». Базову підготовку проходять громадяни України чоловічої статі, які навчаються за денною або дуальною формою здобуття освіти. Теоретичну підготовку БЗВП проходять здобувачі вищої освіти на основі повної загальної середньої освіти на другому році навчання. Здобувачі вищої освіти на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра та освітнього ступеня молодшого бакалавра (на основі НРК5) проходять БЗВП на першому році навчання при вступі зі скороченим строком навчання або на другому році навчання при вступі без скорочення строку навчання. «Теоретична підготовка БЗВП» включається до індивідуальних планів здобувачів в обсязі 3 кредитів ЄКТС. Успішне проходження БЗВП (як теоретичної, так і практичної підготовки) звільняє здобувача вищої освіти від проходження базової військової служби відповідно до частини шостої статті 11 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу».

5. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми «Середня освіта (українська мова і література, зарубіжна література)» спеціальності А4.01 Середня освіта. Українська мова і література проводиться у формі атестаційного іспиту з української мови та літератури з методиками викладання; атестаційного іспиту з обраної спеціалізації; та завершується видачею документа встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації:

ступінь вищої освіти: бакалавр

спеціальність: Середня освіта (українська мова і література)

освітня програма: Середня освіта (українська мова і література, резильєнтні практики).

5. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання

Заклади загальної та спеціалізованої, професійної (професійно-технічної), позашкільної, фахової передвищої освіти, міжшкільні ресурсні центри (міжшкільні навчально-виробничі комбінати), установи та організації у сфері освіти.

Випускники програми мають право обіймати посади згідно з
Національним класифікатором України
Класифікатор професій (ДК 003: 2010)
2320 Вчителі закладів загальної середньої освіти та спеціалізованої освіти

6. Процедура присвоєння професійної кваліфікації (у разі її присвоєння)

Процедура присвоєння професійної кваліфікації відбувається відповідно до **ПОЛОЖЕННЯ про організацію освітнього процесу в Бердянському державному педагогічному університеті**

Присвоєння професійної кваліфікації «вчитель української мови і літератури, закладу загальної середньої освіти» здобувачам ОПП «Середня освіта (українська мова і література, резильєнтні практики) відбувається за результатами атестаційних іспитів:

Атестаційний іспит з української мови та літератури з методиками їх викладання;

Атестаційний іспит з обраної спеціалізації.

В програмі атестаційних іспитів має бути передбачена перевірка виконання стандарту вищої освіти та включення оцінювання у здобувачів освіти компетентностей і результатів навчання, передбачених професійним стандартом.

Кожен атестаційний екзамен покликаний:

- ✓ Забезпечити комплексне оцінювання досягнення результатів навчання, визначених освітньою програмою;
- ✓ Перевірити теоретичні знання та практичні навички з відповідних дисциплін;
- ✓ Оцінити методичну підготовку здобувача для викладання української мови та літератури, зарубіжної літератури.

Процедура оцінювання складання здобувачем атестаційного іспиту для присвоєння професійної кваліфікації проводиться Екзаменаційною комісією.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

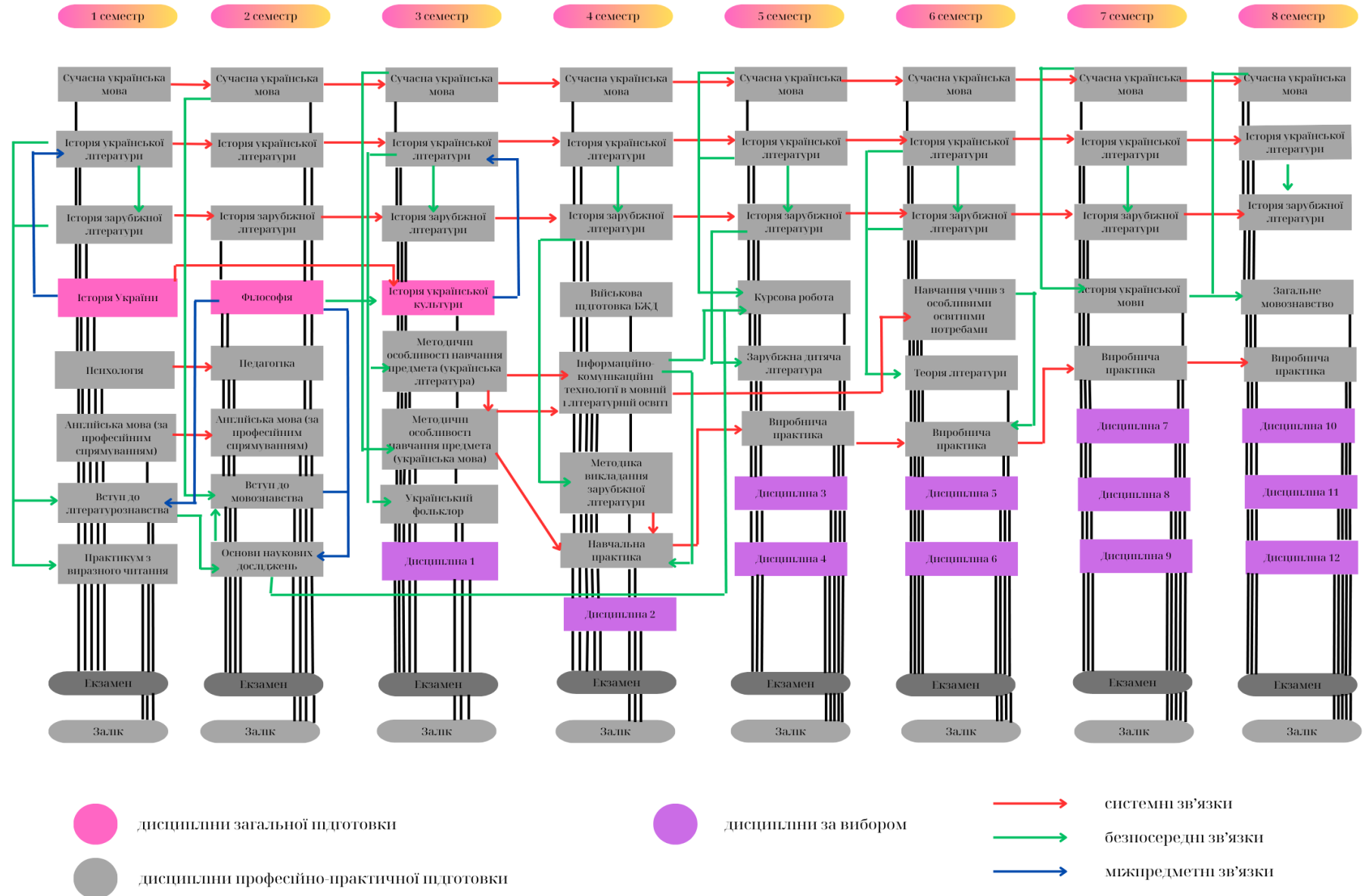
а. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційні роботи)	Кількість кредитів	Форма підсумк ового контрол ю
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 01	Історія України	3	екзамен
ОК 02	Англійська мова (за професійним спрямуванням)	6	залік
ОК 03	Філософія	3	екзамен
ОК 04	Історія української культури	3	залік

ОК 05	Методика навчання предмета (українська мова і література)		
ОК 05.01	Модуль 1. Методичні особливості навчання предмета (українська мова)	3	екзамен
ОК 05.02	Модуль 2. Методичні особливості навчання предмета (українська література)	3	екзамен
ОК 05.03	Модуль 3. Інформаційно-комунікаційні технології в мовній і літературній освіті	3	екзамен
ОК 05.04	Модуль 4. Курсова робота з української мови та методики навчання/з української літератури та методики вивчення	3	залік
ОК 05.05	Модуль 5. Навчання учнів з особливими освітніми потребами	3	екзамен
ОК 06	Сучасна українська мова	31	екзамен/залік
ОК 07	Історія української літератури	28	екзамен/залік
ОК 08	Загальна психологія	3	екзамен
ОК 09	Вступ до мовознавства	3	залік
ОК 10	Вступ до літературознавства	3	залік
ОК 11	Основи наукових досліджень	3	екзамен
ОК 12	Педагогіка	6	екзамен
ОК 13	Український фольклор	3	залік
ОК 14	Історія української мови	3	залік
ОК 15	Загальне мовознавство	3	залік
ОК 16	Соціальна психологія	4	екзамен
ОК 17	Вікова та педагогічна психологія	6	екзамен
ОК 18	Психодіагностика	3	залік
ОК 19	Теорія літератури	3	залік
ОК 20	Практикум з виразного читання	3	залік
ОК 21	Військова підготовка/БЖД	3	залік
ОК 22	Навчальна / фольклорна практика	5	залік
ОК 23	Виробнича практика	16	залік
ОК 24	Психологічна служба в закладах освіти	3	екзамен
ОК 25	Основи психокорекції з практикумом	3	екзамен
ОК 26	Основи психологічного консультування з практикумом	3	екзамен
ОК 27	Курсова робота з психокорекції	3	залік
ОК 28	Психолінгвістика	3	залік
ОК 29	Основи патопсихології	3	екзамен
ОК 30	Зарубіжна література	3	екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонент		180	
Вибіркові компоненти ОП			
ВК 01	Дисципліна 1	5	залік
ВК 02	Дисципліна 2	5	залік
ВК 03	Дисципліна 3	5	залік
ВК 04	Дисципліна 4	5	залік
ВК 05	Дисципліна 5	5	залік
ВК 06	Дисципліна 6	5	залік
ВК 07	Дисципліна 7	5	залік
ВК 08	Дисципліна 8	5	залік
ВК 09	Дисципліна 9	5	залік

ВК 10	Дисципліна 10	5	залік
ВК 11	Дисципліна 11	5	залік
ВК 12	Дисципліна 12	5	залік
Загальний обсяг вибіркового компонент		60	
Загальний обсяг освітньої програми		240	

б. Структурно-логічна схема ОП

3. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 01	ОК 02	ОК 03	ОК 04	ОК 05.01	ОК 05.02	ОК 05.03	ОК 05.04	ОК 05.05	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23
ІК	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
ЗК 1	+			+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
ЗК 2		+			+	+	+	+	+	+	+						+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
ЗК 3					+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
ЗК 4					+	+	+	+	+			+	+	+	+						+					+	+
ЗК 5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
ЗК 6	+		+	+						+	+	+					+	+	+	+		+	+	+	+		
ЗК 7	+		+	+						+	+					+	+	+	+	+		+	+	+			
ЗК 8					+	+	+	+	+			+				+					+				+	+	+
ЗК 9	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
ЗК 10	+		+	+	+	+	+	+	+												+					+	+
ФК 1	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
ФК 2		+			+	+	+	+	+	+	+						+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
ФК 3					+	+	+	+	+			+				+					+					+	+
ФК 4					+	+	+	+	+												+					+	+
ФК 5					+	+	+	+	+							+					+					+	+
ФК 6					+	+	+	+	+			+				+					+					+	+
ФК 7					+	+	+	+	+												+				+	+	+
ФК 8					+	+	+	+	+			+									+					+	+
ФК 9					+	+	+	+	+							+					+					+	+
ФК 11					+	+	+	+	+	+	+		+	+			+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
ФК 12					+	+	+	+		+	+		+				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 13										+								+	+					+			
ФК 14											+			+			+			+		+	+				
ФК 15					+	+	+	+	+												+					+	+
ФК 16										+	+		+	+			+	+	+	+		+	+				
ФК 17		+								+	+						+	+	+	+		+	+	+			
ФК 18											+			+						+		+	+				

4. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідним компонентам освітньої програми

	ОК 01	ОК 02	ОК 03	ОК 04	ОК 05.01	ОК 05.02	ОК 05.03	ОК 05.04	ОК 05.05	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23
ПР 1					+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
ПР 2		+			+	+			+	+	+							+	+	+	+	+		+			
ПР 3					+	+	+	+	+							+					+					+	+
ПР 4		+			+	+	+	+	+												+					+	+
ПР 5					+	+	+	+	+							+					+					+	+
ПР 6							+		+			+													+		
ПР 7	+		+	+			+		+	+	+		+	+			+	+	+	+		+	+	+			
ПР 8		+		+			+			+	+		+	+					+	+		+		+			
ПР 9	+		+	+	+	+		+	+						+	+			+		+		+			+	+
ПР 10	+		+	+				+	+						+	+											
ПР 11							+					+															
ПР 12		+			+	+		+	+												+					+	+
ПР 13	+	+	+	+	+	+	+	+	+							+					+					+	+
ПР 14					+	+		+		+	+		+	+			+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
ПР 15										+	+		+	+			+	+	+	+		+	+				
ПР 16										+			+					+	+					+			
ПР 17										+			+					+	+								
ПР 18											+			+			+			+		+	+				
ПР 19										+	+													+			
ПР 20					+	+		+													+					+	+
ПР 21					+	+		+													+					+	+
ПР 22										+			+						+								
ПР 23					+	+		+		+	+				+	+			+	+	+	+	+			+	+
ПР 24														+			+			+		+	+				

5. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Бердянському державному педагогічному університеті функціонує внутрішня система забезпечення якості вищої освіти, яка ґрунтується на Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському освітньому просторі вищої освіти (ESG 2015) і включає:

- 1) політику забезпечення якості;
- 2) розробку та затвердження програм;
- 3) студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання;
- 4) зарахування, досягнення, визнання та атестацію здобувачів вищої освіти;
- 5) викладацький склад, який відповідає кваліфікаційним вимогам;
- 6) навчальні ресурси та підтримку здобувачів вищої освіти;
- 7) інформаційний менеджмент;
- 8) публічну інформацію;
- 9) поточний моніторинг і періодичний перегляд програм;
- 10) циклічне зовнішнє забезпечення якості.

Система внутрішнього забезпечення якості за поданням Бердянського державного педагогічного університету оцінюється НАЗЯВО або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються НАЗЯВО, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.